

ABONAMENTUL

Pe an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Înălț. de Duminecă
Pe an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Înălț. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la admînistrăție.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Austro-Ungaria In anul jubilar 1908.

Viena, în 23 Noemvrie st. n.

Putină vreme ne mai desparte de ziua de 2 Decembrie, când se împlinesc 60 de ani dela suirea pe tron a M. Sale Regelui. Pe atunci erau timpuri sbuciumate, întregul sistem medieval-feudal se apropia de sfârșit, ca să-i facă loc noului sistem burghez. Sunt oare acum, după 60 de ani, timpurile mai fericite, nu stăm noi în preajma unei crize externe grave, nu trecem noi azi prin lupte interne, a căror rost și sfârșit nu-l poate cumpeți nici cel mai circumspect bărbat politic, nu trecem noi printr'o criză economică din cele mai periculoase?

Ironia întâmplării a vrut, ca toate aceste lucrări să coincidă cu jubileul de 60 de ani al domniei suveranului.

Baronul Aehrenthal s'a grăbit și el să aducă un omaj bătrânului monarh, alipind Bosnia și Herțegovina, și monarhul l-a primit și i-a saltat inima de bucurie, văzând, cum la sfârșitul vieții sale falnicul vultur împărătesc se apropie în sborul său tot mai aproape de mult râvnita Poartă.

Ori de-a fost prudent acest pas al actualului ministru de externe, chiar acum, când conștiința națională a turcilor a fost trezită la o viață nouă — când s'a încheiat, după atâtea piedeci din partea fracțiunilor agrare din parlamentul austriac, tratatul comercial cu Serbia, a cărei aspirațiuni au fost așa de dureros înjunghiate prin anexiune, când ciocnirile din Bergreichenstein, Schüttenhofen și Laibach arată în mod așa de eloquent infirmitatea Austriei, iar monstruosul proiect al lui Andrassy miroasă a putrețune — e altă întrebare. Cu un an înainte, poate, anexarea Bosniei întimpină puține greutăți, chiar din partea Turciei, dar astăzi putem zice că Austria se bucură de simpatia adevărată a unei singure puteri: a Germaniei. Italia e legată de lanțurile triplei-alianțe, Franța e apatică față de mișcările din Balcani, pe când Rusia nutrește speranțele delegațiilor sârbi, iar Anglia conspiră cu Poarta și cu Belgradul, ba fățiș, ba pe din dos. Ar fi și lucru cutezat a crede, că piticul din Belgrad se va arunca așa nitam-nisam în gura bălaurului de peste Dunăre. În Moscova o mie de inși au oferit brațul lor »fraților din Balcani«, iar sârbi se pregătesc din răspuțeri pentru război, prepară bande, consemnează armata, denegă faptul, când vin puterile cu »sfaturile« lor »prietinești«, boicotează mărfurile austriace, lucrează zi și noapte, pe față și pe ascuns — și la sf. Gheorghe, când înverzesc pomii și vin cărbușii, va veni, așa cred ei, și pentru »frații bosniaci« ziua mântuirii.

Firește că nici turcii nu se împacă cu acest »fait compli«, cum îi place să-l nu-

mească baronul Aehrenthal, și înaintează potrivit, ca să se poată susține un regim proteste la diferitele Puteri, boicotează produsele industriale, cari se împoartă din Austro-Ungaria, și au bună speranță, ba chiar convingerea — dupăcum s'a exprimat chiar în zilele din urmă marele vizir — că nici Puterile nu vor recunoaște anexiunea. Dar baronul Aehrenthal odihnește liniștit după izbânda sa diplomatică și se leagănă în visuri, că odată istoria patriei va ști să povestească despre un »Aehrenthal, Mehrer des Reiches« (sporitor al împărăției)...

Ochiul marelui diplomat e îndreptat etern în afară și nu poate prin urmare să vadă slăbiciunea din lăuntrul imperiului.

Austria se mișcă dela o criză parlamentară la alta și, în consecință, dela o criză ministerială la alta; ba pesimiștii prevăd chiar o complectă abandonare a ministerului parlamentar. Uraganul jobstrucției din dieta provincială a Boemiei platformă pentru veșnice ciocniri între nemți și cehi — a ajuns și la Ballplatz la Viena și sguduind scaunul ministerial al lui Beck, acesta a căzut. De geaba s'a opintit nou numitul șef al ministerului, baronul Bienerth, să împreune încă odată apa cu focul. Iuzădar. Prin promisiuni deșarte și arte de saltimbanc nu poți stabili pacea și bunăînțelegerea în vavilonul de popoare de dincolo de Leitha. Trebuie creată o bază reală pentru înțelegere, un milieul coalitionist, care să garanteze reușita proiectelor de lege în cameră. Distinsul politician ceh și fost ministru, Pacak, expune lucrurile acestea în mod clar în organul cehilor feudali din Praga, »Union«, unde face și istoricul cabinetului Beck. Fostul premier atrăgea în cabinetul său pe cei mai cu influență șefi politici, fără să oblige partidele lor, dar cerea apoi să-și înduplece fiecare partidul ca să voteze cu guvernul. O astfel de politică, bazată pe simple apucături de jongler trebuia să bancroteze și a și bancrotat. Că reuși va oare actualul prim-ministru sau nu, să inaugureze o politică reală, nu se poate spune acum; chestiunea fiind foarte dificilă. Existența cabinetului actual — care în cea mai mare parte nici nu se compune din miniștrii veritabili, ci din conducători de rezorturi, — e legată de două proiecte — a căror reușire îi va curmă firul vieții: provizorul bugetar și legea de anexiune. Partidele coalitioniste și-au dat chiar consimțământul, ca aceste proiecte să se rezolve pe cale urgentă. Dacă vor trece ele prin cameră, ministerul actual de ampoiați va cedă locul unui minister parlamentar — nota bene dacă până atunci se va afla vre-un mod de înțelegere între cehi și nemți.

Pe când Aehrenthal i-a oferit monarhului un dar de jubileu, oligarhii unguri au primit ei unul dela monarh, — pentru tradiționala lor credință cătră tron și rege, pe semne. Sistemul medieval-feudalist se va

întoarce iarăș, acum, în anul domnului 1908 în fericita Ungarie, iar răsvrățitorii de odinioară vor stă la masă și vor chefuli, mândri, că și au știut scuti »drepturile istorice«, iar noi, cari ca niște câini am păzit întotdeauna tronul, care ne eră sfânt, vom fi abandonăți dela cârma țării, cu totul, vom geme în lanțuri, căci nu ne vom putea apăra nici avutul, nici legea și limba. Au răbda-vor câinii și mai departe, când vor căpăta drept recompenză pentru credința lor, numai bâte?...

Focul mocnește subț rug — și mână'n mână cu aceste frământări politice merge mizeria economică. Cu chiu cu vai, s'a încheiat tratatul comercial cu Serbia, care-i acordă Austro-Ungariei dreptul de a împoarta fabricate, pe când ea are drept de import pentru 35.000 de vite cornute și 70.000 de porci. Acum însă boicotul mărfurilor Austriace a făcut concesia Serbiei iluzorică. Agrarii triumfă că prevedința le-a ajutat să zădărnicească acest contract și totuș conferința comună de ieri a miniștrilor austriaci și unguri — cari și-au exprimat mai ales »liniștea lor sufletească« față de evenimentele din Balcani a decis ca proiectul să se prezinte camerei.

Pe de altă parte boicotarea mărfurilor în Turcia a cauzat pagube însemnate industriei austriace și azi mii și mii de familii de lucrători stau fără subsistență, chiar acum, când dăm în iarnă, iar marii comercianți s'au plâns la ministrul de comerț, că magazinele portului din Triest sunt bușite de mărfuri, pentru cari nu află mușterii...

Tratatulvele comerciale cu România s'au întrerupt și se vor reîncheie probabil abia în 16 Ianuarie 1909. Delegații României văzând căderea lui Beck, și că Bienerth n'are garanții că convenția va primi sancțiunea corpurilor legiuitoare, s'au întors la București.

Cum aflu din izvor sigur, România cere ca să i-se încuviințeze un export îndoit de mare ca cel al Serbiei, însă ar fi parată să facă mici concesii; Austro-Ungaria însă de prezent ar consimți numai pentru un anumit import de carne. Dacă însă convenția cu Serbia se va denunța, respective nu va primi sancțiunea camerei — ceace e de așteptat în urma evenimentelor politice din urmă — Români ar căpăta favorurile comerciale, de cari se bucură azi Serbia. O-i și-cum convenția comercială cu România va întimpină iarăș mari piedeci la elementele agrare din parlament.

Iată bilanțul anului de glorie 1908, iată roadele politice de expansiune, inaugurate de baronul Aehrenthal, iată fericirea popoarelor Tale, Maiestate... Dar prin zidurile sfetnicilor Tăi nu vor pătrunde gemetele celor obidiți la urechile Tale?! *Delegayn.*

Conferența deputaților naționaliști. Ieri și azi deputații naționaliști s'au întrunit la Budapesta, discutând chestiuni de mare însemnătate. Conferențele sunt conduse de președintele partidului național românesc dl Gheorghe Pop de Băsești.

Minister de marină comun. Ziarul „Il Piccolo” anunță din izvor autentic, că în Austro-Ungaria se va înființa în curând un minister de marină comun. Noul minister se va inaugura în timpul cel mai scurt, când totodată se va desființa secția de marină de la ministerul de război. În locul comandaiei de port de la Pola se va sistemiza o comandă de marină, în fruntea căreia va sta contra amiralul Jedioa.

Un popor demn și energic. Se știe că opinia publică germană fusese indignată pe împăratul Wilhelm II pentru cunoscutele interviewuri cari s'au discutat și în Reichstag și cari erau să coste poziția lui Bülow.

Se pare că supărarea n'a trecut cu desăvârșire. Se telegrafiază adesea din Berlin, că după o lungă desbatere, corpurile instituționale au mai vor să ia parte la serbările ce erau să se aranjeze cu prilejul sărbătorii prințului August Wilhelm, al patrulea fiu al împăratului. Din această cauză la intrarea acestuia cu soția în oraș, nu vor mai avea loc serbările mari ce se proiectau.

Uneltiri Ovrelești. Unii evrei din străinătate nu pierd nici o ocaziune ca să ne fie zgrebili și să facă nepoftiți servicii coreligionariilor lor din România.

Astfel, ziarul „Le Temps” primește dela corresponsentul său particular din Berlin o telegramă cu data de 4 (17) Noembrie prin care i-se face cunoscut că „Comitetul de asistență al izraeliților germani s'a adresat oficialului imperial al afacerilor străine spre a-i solicita o intervenție în favoarea evreilor din România în cazul unei noi conferințe balcanice, întru cât România n'ar respecta, după a sa părere, art. 44 din Tratatul dela Berlin.”

Departamentul afacerilor străine al cancelariei germane, adăugă corresponsentul, a răspuns printre altele de neprimire, motivat pe faptul că, dacă conferința se întrunește, Germania este de părere să i-se restrângă programul la chestiunile pe cari ultimele evenimente le-au pus la ordinea zilei și că, afară de aceasta, Germania nu dorește să ia inițiativa pentru stabilirea acestui program.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”.

Mama și copilul.

Schiță de Paola Lombroso.

De câțiva timp eră bolnav „micuțul” și simțeam lipsa glasului său vesel. De câte ori întâlneam pe mama lui pe trepte, o întrebam cum se simte „micuțul”, dar acum n'o mai vedeam nici pe ea. M'am dus deci la dânsii.

Băieții alergară înainte să anunțe vizita. Mama veni îndată în antișambra și voia să-mi mulțumească surizând pentru grija cu care o întreb, dar privirea ei eră înorâtă de lacrimi. În sfârșit se stăpâni și mă rugă:

„Vino înainte, să-l vezi și d-ta!”

Pătulețul lui eră lipit de acela al mamei sale.

„Cum îți merge, puicule dragă?”

„Mulțum, bine” îmi zise el și clătină din cap fără de nici o voie.

Fratele lui scoase o cărpă colorată, pe care eră desemnat un greier mititel.

„Uite, îți place? Face meren, țirip, țirip.”

Micuțul întinse mâna după cărpă, surise în trecut și o lăsă să-i cadă jos.

Mama lui mă privea. Privirea ei plină de teamă pare că mă întreabă: cum îi găsești?

„Ei, îi merge bine, uite, are puțintică culoare, nu-i așa?”

Mănușele îi erau străvezii și ochii tulburi.

„Îți aduci aminte de doamna și de grădina ai frumoasă?”

„Da, da!” S'a răzgândit puțin și aducându-și aminte de o vizită, pe care mi-o făcuse, când

Din Bucovina.

Noul nostru drapel. Subt acest titlu „Românul din Cernăuți” scrie:

În fine iată că ne vedem uniți românii din amândouă tabere, uniți după ce și unii și alții am ținut să dăm politicii noastre unul și acelaș curs, un curs nou.

Dacă a fost cu puțință să se întrupeze această unire atunci ea a fost posibilă numai cât pe platforma creată prin noua noastră direcțiune politică.

Ne-am apropiat unii de alții înrădăcinându-se în cercurile ambelor noastre tabere tot mai mult programul creștin social și îndreptându-se activitatea acestor două grupuri politice aceleiași ținte comune.

Cu cât mai mult și mai neîndoielnic se putea constata aceasta a noastră năzuire cu cât mai mult a știut să preocupe singuraticile noastre partide cu atât mai mult au și dispărut divergențele ce ne desbinară și astfel a fost dată de sine parola pentru o comună cooperare.

Acceptarea programului creștin-social din partea românilor bucovineni a fost numai cât o urmare firească pe referințelor putrede din țară. Viața publică din Bucovina fie în care direcțiune ar fi, atât în privința socială, economică cât și politică oferă cel mai trist tablou al unei decadenței și destrăbălări morale fără samăn.

Examinând cauzele acestei aparițiuni atât de jalnice tot una ne lovim de acelaș izvor dela care se revarsă acest rău cu o forță nemăpomenită asupra întregii noastre țări.

Pe de o parte e influența dăunătoare și distrugătoare a elementului ovrlesc, pe de altă lipsa ori-și-cărui sistem în lucrările și străduințele neamurilor creștine.

Ovreeii au sărăcit populația dela țară prin usură în diferite forme, și-au împropiat o bună parte din averea noastră națională, exploatează fără scrupul poporul muncitor și nu se sfiesc a-și fundă averea și bunăstarea lor pe mil și mai multe de existențe nimicite.

Nenumăratele pertractări penale ne desfășură un îngrozitor aspect asupra lucrărilor de subminare ce le știe pune în mișcare ovreimea de aici.

Care om cu socotință se va mai putea mira dacă în fața acestei netăgăduite decadenței economice atât a proprietății mari cât și a celei mici românii au sărit a-și strânge răndurile lor pe baza creștină socială pentru a se apăra de pericolul ruinei total cu care îi amenință nesățioșii ovrei.

Cine ar putea cuteza în fața acestor stări de lucruri să mai susțină că această apărare legitimă

ale intereselor noastre celor mai vitale, ale întregului reșelor economice ce a mai rămas să le nutrească poporul nostru sărăcit ar fi un pas precipitat chiar poate un pas greșit.

În viața socială precum și în cea politică pe tinerii prevalează la noi în țară ovreiești cu gârboșii și cu morală lui ușoară.

Ei demoralizează și corupe fără orice măsură de cuget tot ce e în jurul său, sacrifică bani și numai și numai ca să-și ajungă ținta aleasă și deschide astfel toate porțile.

Prin presă, care aproape toată se află în mâinile ovreiești, ei reprezintă exclusiv numai interesele lor, falsifică opinia publică, samănă discorde între popoarele creștine pentru a trage apoi din situațiile nou create folos pentru ei.

În comerț sunt căile ovreilor semnate pe exploatarea și înșelarea celor mai puțini inteligenți producători creștini.

În fine se învenimează la noi în Bucovina în viața politică prin acești paraziți ai omenimii, tășându-se ei când pe partea unii, când pe partea celuilalt popor creștin, mijlocindu-le o momentană prevalare, cu scop de a se folosi de șua în favoarea lor, nu însă fără de a exploata în acelaș timp elementul creștin aliat, în privința economică.

Încă nici când nu a rezultat vre-un folos dintr-o alianță creștino-evreiască pentru elementul creștin.

Pentru a pune odată capăt acestor referințe triste ce periclitează în aceeaș măsură toate popoarele creștine din țară, pentru a slăbi influența lor periculoasă ce se resimte pe toate terenurile vieții noastre publice, economice și în fine să se rădăce morala destrăbălată din țară rămân la tot cazul de neapărată lipsă să se organizeze tot ce este creștin și anume pe bază creștină.

De parte de noi ca să cuvântăm asmuțare contra ovreimei, noi nu voim nici programul nici ca să curgă sânge, dar voim ca să ferim de a da poporul nostru de continuele pericole ce amenință din partea ovreimei în toată viața economică, ducându-l la prăpastia pierzării, și această nu poate să urmeze altfel decât ca să ne escludem de cu bună vreme de orice contact cu ei.

Însă pentru ca să îndeplinim aceasta, ni-se pune de sine ca să ne strângem strâns unul de altul și să ne organizăm astfel după cum o reclamă scopul ce voim să-l realizăm.

Programul creștin-social este unul din acele puține, care arată fără doar și poate cel mai bine calea pe care putem să lsbuțim cu lucrări pozitive întru îndeplinirea chemării noastre politice

voia să culșagă agrișele de pe ramurile cele mai înalte și eră atât de vesel, mă întreabă:

„S'au copt agrișele?”

— „O să-ți trimit din ele, vrei?”

— „Da, da și pentru mămică!” Și o privi surprinzând pe faț.

— „Serfanciobul e tot acolo?”

— „Firește! Îți aduci aminte, cât de sus poate s'abură?”

Mama lui îi trecu mâna lui peste frunte. El o trase până la gură, o sărută și șopti: „Da, vreau să mă dau iară în serfanciob dacă m'am făcut bine. Nu-i așa, Mămico?”

Mama suspină numai atât: „Dragul meu!” apoi ieși din odaie, fiindcă nu-și mai putea opri lacrimile.

„Gândește-te”, îmi mărturisî afară, „nu mai sunt în stare să iubesc și pe ceilalți, nici că-mi mai bat capul cu ei, fiindcă îmi moare „micuțul”. L-ai văzut în pătulețul lui. — Vai! Nici nu știi: Anul trecut am vrut să-i iau pătulețul, ca să doarmă cea mai mică în el. Nu se învoia odată cu capul „micuțul” meu. Își iubea patul cu atâta jingăgie și-și sărută în fiecare dimineață, când se trezea, plăponiara. Am început să vorbesc cu el cuminte, ca cu un om mare, și i-am zis: Vezi, aici e sorioara ta cea mai mică. Are lipsă de patul tău. Trebuie să i-l dai. S'a lăsat capacitat. Dar m'a pedepsit D-zeu pentru asta, căci altfel n'ar fi venit boala. El durmea cu îngrijitoarea copiilor laolaltă. Crezi d-ta că s'a uitat vreodată fata asta, dacă e acoperit sau nu-i acoperit? Și copilășul meu înghițea toate și nu se plângea nici când, nu strigă nici când. Când a început să tăniască, m'a rugat să aibă per-

misiunea să vină iarăși în pătulețul lui de lângă mine.

„Nu-i așa, mămică”, mi-a zis, „că am voit să stau totdeauna în el, că sunt bolnav?”

„O, să vezi cum se stinge un copil, care nu se tânguiește nici când, nici când, e groaznic! În zilele dintâiu, când a început să zace, vorbeam într'una, îmi explica cărțile cu chipuri și trebuia o mulțime de lucruri, de a trebuit să spun: „Să taci, dragă, că îmi urlă capul.”

„Mămico, mămică!” îmi răspundea el cu glasul lui subțire. Acum pot să-i fac ori-și-ce, și auzit și d-ta, nu mai poate să vorbească, glasul lui e răgușit, abea mai poate murmura. Copilul meu, copilășul meu scump!”

„Vezi, e sfântul meu. În banca asta obișnuie să stea în fața mea, ca să-mi țină lucrul de mână. — Nu l-ai văzut șezând nici când? Cât de harnic eră! Dar ce îmi folosește că mă gândesc la astea toate! Îți aduci aminte de fiecare amănunt și tot pleacă dela mine! — Când am îmbrăcat ieri pe băieții, voia să-și aibă și el blana lă albă. Știu că pleacă dela mine, că o să pierd! I-ai văzut ochii spălăciți? Il văd parca mort, mort. Nu-i nici un mijloc să-l scapi? Un copil, care trăiește încă? Vai, nu-i nici un mijloc! Nici unul!”

„Nu vorbi așa, doamnă!”

„O, nu ști încă ce va să zică să-ți pierzi copilul. Simt cum moare totul în mine.”

„Mămico, „micuțul” te cheamă”, ne întrerup unul din copiii mai marișori.

Ea a plecat la „micuș”.

„Sunt obosit. Stai la mine”, murmură micușul bolnav.

Organizația noastră ce a rămas s'o facem va mai să înă în vedere la început și înainte de toate, viața economică a poporului nostru și să oprindă apoi pas de pas toate ramurile vieții noastre publice ce trebuie să le avem ca popor și aspirații demne de facultățile noastre superioare.

Cu organizarea economică s'a făcut deja un început început. Primele ei succese sunt bătăile noastre raiffeisene, ce s'au înfățișat în anii din urmă.

E drept, ele încă departe nu ajung să corectăm pe deplin scopul lor dar totuși nu se poate nega, că ele au adus deja servicii relativ destul de frumoase întru desrobirea poporenților noștri din jugul cămătarilor ovrei.

Proximuul fel va fi crearea însoțirilor pentru cumpărarea și vânzarea produselor agricole, unor instituțiuni nu mai puțin însemnate, având aceste instituțiuni să ajute pe agricultorii noștri de pierderile colosale, ce le îndură la cumpărarea și vânzarea acestor produse prin intermedierea geșterilor ovrei.

Din România.

Dela castelul Peleş. Astăzi 25/13 Noiembrie în 2 și jom. după amiază MM. LL. Regele și Regina împreună cu întreaga curte va părăsi Sinaia pentru a-și lua reședința de iarnă, la palatul regal din București. Dl Dr. General Theodor Lupan, comandant părăsind oada, va rămâne încă câteva zile la castel, până la completă vindecare.

Dl Dr. Mamulea, medicul spitalului local va continua a-l vizita. Duminică au fost primiți în audiență și reținuți la dejun dl căpitan Fischer Landenice, atașatul militar al Austro-Ungariei în România, care a prezentat M. Sale Regelui Carol decretul de numire ca general în armata austro-ungară; și baronul Stănescu ministru plenipotențiar austro-ungar la Chișinău.

Apoi de asemeni, Marți a fost invitat la dejun la castelul Peleş, întreg corpul ofițeresc al batalionului 9 de vânători care a făcut garda la castel în vara aceasta. Maestrea Sa a mulțumit comandantului batalionului, dlui colonel D. Petrescu, pentru devotamentul lor, conferindu-i Steaua României în gradul de cavalier. Au mai fost decorați și dl Dr. I. Mamulea medicul spitalului din Sinaia, tot cu Steaua României în gradul de cavalier și dl Dr. Ragoza medicul batalionului de Coroana României în grad de cavalier.

Apoi dl Teofil Riga șeful postei locale a fost decorat cu Crucea de aur cl. I; sub comisarul M. Iliescu, cu serviciul credincios cl. I, cu același ordin cl. II, au fost decorați și patru sergenți de poliție și șase soldați din batalion.

Starea sănătății Maestrei Sale regelui este bună. Maestrea Sa se găsește ceva mai palid dar nu mai slab și aspectul relativ bun al Maestrei Sale a făcut încurajatoare impresii în publicul sînălan care îl vede plecând, — cu părere de rău.

*

Intrunirea din Bărlad. Duminică după amiază s'a ținut în sala Casei obștei din Bărlad o mare întrunire națională, convocată de un comitet, în frunte cu senatorul Stroe Belloescu.

În sală un public numeros: prezidează dl Belloescu care luând cuvântul face o largă expunere a situației balcanice și istoricul ultimelor evenimente insistând asupra raporturilor noastre cu Austro-Ungaria.

Arată că tratatele prezente formează o stare de umilință și nedreptate din partea statului vecin.

Arată că fericirea și prosperitatea unei țări depinde de relațiile vamale și ca atare datoria noastră e de a ne impune contra purtării Austriei față de noi și nesmul nostru, și să găsim soluția declarând și noi războiul vamal, oprind importul mărfurilor din Austro-Ungaris.

Dl Gheorghe Tutoveanu, institutor, insistă asupra nedreptăților Austriei față de românii de acolo, considerând politica Austriei ca politică de robie pentru noi și termină stăruind pentru unitatea culturală a tuturor românilor.

Dl Constantin Arghir face o comparație între politica Austriei înainte de 1875 și cea de azi față de România.

Dl N. Gregoriade, după ce îndeamnă publicul să răspundă în totdeauna în număr mare la întrunirile naționale, dă cetera următoarei moțiuni:

«Cetățenii bărlădeni întruniți în sala Casei obștei astăzi Duminică 9 Noiembrie 1908, având în vedere puținele rezultate obținute prin directiva de până acum a politicii noastre externe în ceea ce privește interesele noastre economice și politice, roagă pe toți frunzișii care sunt sau vor veni la câma țării să modifice această directivă într'un sens mai folositor pentru aceste interese.»

«În același timp în fața luptei pe viață sau pe moarte pe care o duc frații noștri în Transilvania, pătrunși de cea mai curată simțire de admirație și iubire pentru vajnicii lor luptători, trimitem tuturor cuvinte de măgulire și îmbărbătare.»

Intrunirea s'a terminat la orele 4, în perfectă liniște.

*

Liga la Galați. Duminică după amiază s'a dat la teatrul Papadopol din Galați un festival în folosul Ligei Culturale.

Festivalul a fost deschis de corul școlii normale, care a cântat Imnul regal. După aceea ur-

mează dl N. Iorga, vorbind despre „Ce credeau străinii despre români la 1860.»

Dl Iorga începe prin a vorbi de călătorii francezi cari treceau pe aci pe la 1860 și zice că nu are intenția a denatura concepțiile prin laude.

Vorbește despre 2 categorii de scriitori cari laudă și cari critică cu intenții contrare, citând pe Ibsen cu piesa „Dașmanii poporului“ pe care o analizează.

Dl Iorga, continuând, zice că noi avem calomniatorii noștri, cari neliniștesc conștiințele destul de neliniștite, și pe acești calomniatori sunt alți care îi atacă, contestându-le până și patriotismul și inteligența.

Analizează studiile călătorilor cari descriu țările pe unde trec din punctul lor de vedere.

Vorbind de scriitori descriptivi, și călători de prietenie desinteresată citează pe Degubernatis, discutând diversele lui cărți, în care a descris țările prin care a călătorit.

Cei mai buni călători descriptivi sunt acei cari judecă popoarele pe unde trec din punct de vedere local, fără a se mira de particularitățile lor.

Trecând la partea a doua a conferinței vorbește de cartea intitulată „Moldova-Vlachia“, zicând că ea a fost, ce este și ce ar putea fi, cartea scrisă la 1860 de scriitorul francez Luciani.

Vorbește de influența militarilor francezi din acele timpuri la noi, bănuind că autorul trebuie să fi făcut parte din armată.

Vorbește de societățile de binefaceri pentru săraci, cari sunt mai mult societăți de lux decât de caritate, despre degenerarea de rasă și arată indiferența noastră morală față de țărani.

Dl Iorga a încheiat cu un capitol asupra moravurilor noastre.

Reforme. „Voința Națională“ scrie: Probabil că în mesajul de deschidere a corporului legiuitor se va anunța, — afară de introducerea regimului constituțional în Dobrogea și reforma judiciară, — și unificarea colegiilor electorale pentru alegerea consiliilor generale județene.

Demonstrațiunea studenților italieni la universitatea din Viena.

— Dela corespondentul nostru. —

Viena, 23 Noiembrie 1908.

De 40 de ani încoace italienii cer o universitate națională. Când înainte de vre-o câțiva ani li s'a încuviințat o facultate de drept în Innsbruck, a izbucnit furoarea tontonică: localitățile facultății

Eu m'am dus la băieții, cari se jucau lărmător.

„Vreți să veniți cu mine'n grădină?“
„Imi urmasă gălăgioși și plini de bucurie.
„Micuțul“ mari după o săptămână.“

Trad. de H. P. P.

Clopotnița.

De Gabriele D'Annunzio.

Martie aduse lui Biasce boala dragostei! De două trei nopți nu mai putea închide ochii: în tot timpul simțea furnicături și înșepături, ca și cum din piele ar fi voit să-i iasă mii și mii de muguri și boboci de trandafiri sălbatici. Până în fundul culcușului său pătrundea un miros proaspăt și tare, un miros de sevă, de muguri noi, de migdali înfloriți... Sfântă Barbara! Cum sta, când a văzut-o cea din urmă dată, Zelina, răzemată de migdal, și se uita în largul mării la două pânze albe de păreau două aripi! În jurul capului ei era toată veselia aceea albă și plină de mireasmă ce rîde în soare, iar împrejur, ca o mare albastră de înflorită și din ochi-lie licărea ca din flori de cicoadă și în inimă trebuie să-i fi înflorit flori!

Biasce — în odăa sa întunecoasă — se gân-

deă la toate astea o' bucurie copilărească, la lumina strălucitoare, la toată viața de primăvară, care năvălea pretutindene. Colo, departe, linia Adriaticei de abia se vedeă dreaptă, în cele din urmă elipe ale zorilor, când se sculă și se urcă în fugă până sus, pe scara subțire de lemn, până la ciberile rândonelelor — Biasce paznicul clopotniței.

În văzduh tremuran sunete încete, nedeslușite, ca suspine fugare, ca suflări de frunze și flori, ca întinderi de rsmari vii, ca scuturări de aripi. Casele stăteau una lângă alta, grămădite, ca'n somn; câmpia toată licărea subțun vâl de ceață ușoară ca bestă de somn, numai lei și colo, deasupra ceței ce părea un lac uriaș nemişcat, se legănau pomii clătinați de boarea dimineții. În fund șiuriri de coline albastre deschise se pierdeau în zare într'un fum cenușiu; înainte înceă marea de oțel cu câteva vetrile întunecate în depărtarea umbrată, iar sus se boltea țaria, senină, străvezie, luminoasă, pe care stetele se stingeau una câte una.

Cele trei clopote, cu pântecile lor de bronz, goale, așteptau nemişcate brațul lui Biasce, să le facă să tremure pline de veselie în aierul de dimineță.

Și Biasce apucă funia. La întâia lovitură clopotul cel mare, La Lupa, Luposica, să înfloră,

clocoti, gura ei largă se deschise, se strânse, se deschise iar: o undă de sunet metalic, se varsă peste coperișuri, se întinse dusă de vânt, peste toată câmpia, peste mare. Și loviturile se urmau, urmau; bronzul părea viu, ca un monstru, plin de manie ori dragoste, se legăna la dreapta și la stânga, zbuciumându-se în afară pe cele două ferestre, aruncând două note adânci, pline, legate într'un răsunet, stricău de napraznă ritmul și cântând mai repede până ce sunară într'un tremur de cristal și se stinseră.

Joa câmpurile se deșteptau sub valurile sunătoare, sub valurile luminei ce creștea; cețoile înmegan, se poleau aurii, resfrîndu-se încet-încet în aierul dimineții; colinele păreau de aramă. Și iată, alt sunet al clopotului. „Strega“ — Vrăjitoarea — mai răgușit și mai pătrunzător, ca un lătrat furios de fiară; apoi „Căntecina“, cântătoare — ca lovitori răpezi de ciocan, vesele, sere, dese, ca ale unei grădini pe un turn de cristal. Mai apoi veniră dia depărtare răsunetele celorlalte clopotnițe ce se deșteptau: dela a lui San Rooco, roșie între stejarii verzi dela a Sfintei Tereza care era ea de zahăr, dela San Franco, dela clopotnița mănăstirei; zecă cinsprăzece guri de metal tremurătoare cântau cântau sfânt al Duminicăi peste Campagna triumfătoare în lumină.

Biasce se îmbătă de acest sunet. Mic, osos și

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRIT DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. In contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la
Szémann Agoston,
farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.
Se expediază zilnic în toate părțile lumii

au fost demolate de studenții germani. De iure această facultate există mai departe, de fapt însă nu s'a tinut nici o singură prelegere. Acum italienii cer din an în an reactivarea acestei facultăți și mutarea ei la Triest, fiind acest loc un centru cultural italian. Și guvernul austriac, dar nic în promisiuni, n'a întreprins încă nici un pas pentru realizarea acestei cereri. În timpul din urmă ministrul Bienert a declarat resvedit: nu avem timp pentru nimisuri de acestea.

Drept aceea studenții italieni s'au simțit îndemnați să întreprindă pașii cei mai extremi: azi au demonstrat 200 studenți italieni la universitate și demonstrația a avut urmări sângeroase.

Întă amănuntele: Intr-o scrisoare dată din 21 I. c. președintele studenților italieni anunță autorităților academice, că vor înscena pe ziua de Luni o demonstrație, la care vor evita după posibilitate orice conflict. Azi la orele 9 s'au și adunat în aula vre-o 200 inși, observând la început liniște. Germanii naționali au dat semnalul de alarmă și în scurtă vreme s'au adunat vre-o 2000 de studenți germani. Atunci italienii au început a striga: „Trăiască universitatea din Triest“, pe când nemții răspundeau: „Aruncați afară pe mizerabili!“. Se naște o încăierare și în scurt se aude o detunătură de revolver. A început o adevărată luptă de revolvere, din ambele părți, în urma căreia au fost răniți grav mai mulți italieni și germani. Presa „liberală“ din Viena, bine fațeles pune vina numai în căruca italienilor. Patru studenți italieni stau și acum în arestul polițienesc, grație denunțării unor studenți germani, cari au jurat, că i-au văzut înarmați cu revolvere.

Vivat virtus teutonica!

Pentru a preveni complicațiile mai grave la porunchă mai înaltă ieri s'a închis universitatea. Prim-ministrul Bienert a relatat Majestății Sale, în o audiență particulară cauzele cari au rezultat închiderea universității. Prelecțiunea va începe numai după liniștirea spiritelor și luarea unor măsuri severe, cari să împiedece în viitor tulburările de acest caracter.

La Praga și la Graz de asemeni s'au întâmplat de trei zile încoace tulburări și demonstrațiuni studențești.

numai nervi, cu rana cea herestuită rose încă, pe frunte, suflând din greu, ca o maimuță, agățat de funie, care se ridică în sus la avânturile Lupoșice.

Se cățara până în vârful turnului, ca să facă să sune Canterina în tremurătura adâncă a celorlalți doi moștri Imblânziți.

Acolo sus, era domn. Edera se acăța pe zidul năruit, cu puterea nouă a tinereței, se înfășura în jurul bărnelor coperișului, par'c'ar fi fost copaci tineri, învălea cărămizile mici roșii c'o până de frunze lucitoare, ca zmăltuite; spânzura în jos prin crepături ca niște plete și copleșea țiglele, pe subt cari ciripeau îndrăgostiți; cuiburile rân-dunelelor ascundeau părechite îndrăgostite ce ziceau că Biasce e nebun; dar acolo sus, el era domn și poet. Când cerul senin se întindea peste câmpia înflorită, iar Adriatica se presăra cu străluciri de soare și cu vetrele aurii și drumurile erau pline de șgomot, Biasce sta în vârful clopotniței, ca un șoim sălbatec. Dacă nu avea nimic de lucru, punea urechea pe „Lupa“, fiara lui sălbatecă și frumoasă, care, într'o noapte, i-a fost spart capul, și-i dădea lovituri ușoare cu degetele, ascultând sunetele lungi și plăcute. „Canterina“, alături, lucea ca de aur, cu arabescuri, cu cifre și cu icoana bulbucată a lui Santo Antonio; „Strega“, mai în fund, își arăta pântecelii negru și larg, plesnită până jos, și cu marginile știrbite.

Ce gânduri ciudate, ce visuri nu-i trezeau celor trei clopote, câte poezii pline de patimă și de doruri! Și cât de dragălaş și frumos se înalța chipul Zolfinei, din această mare de sunete în amiaza înflăcărată.

Evenimentele din Balcani.

Opiniile Serbiei pentru înjgheburarea unei coaliții balcanice.

Primum dela corespondentul nostru din Viena: Zilele trecute petreceau în Constantinople 2 delegați speciali ai Sârbiei, Novacovici și Vucotici. Presa sârbească trîmbea în lumea largă, că ei n'ar avea altă misiune decât să asigure Poarta, că Sârbia n'are nici o aspirație asupra saagiacului Novibazar. Cu drept observa organul junilor turci, „Jeni Gazela“, că pentru acest scop ar fi ajuns o simplă declarație din partea ambasadorului sârbesc. De fapt ei propagă idea unei coaliții balcanice, care ar trebui să întrunească toate statele balcanice — chiar și austrofila România — și care ar avea de scop pregătirea unui război împotriva Austriei. Presa turcească nu s'a prea entuziasmat de o stare alianță. E și ridicol: Serbia, care cu drag ar fi înghițit ea împăcătura, se simte acum îndemnată să sprijinească „nedreptățita Turcie“. Un alt organ al junilor turci, „Şirai Mumet“, reproșează guvernului, — cu toate că misiunea amânduror delegați n'a avut succes —, că li s'ar fi dat totuș prea mari speranțe dlor Vucotici și Novacovici. Ziarul „Targuie“ care reprezintă interesele muntenegrino-sârbești, știe să spună chiar de o apropiere între Austro-Ungaria și Turcia.

În cazul acesta Sârbia și Muntenegru ar rămâne izolate într'un eventual război cu Austro-Ungaria.

Grecii protestează contra alegerii deputatului Mișa.

Alegerea românului Mișa ca deputat în parlamentul turcesc a produs o vie nemulțumire printre greci, cari aveau 22 de delegați. Mitropolitul grec din Corița a protestat la Constantinopol contra alegerii, acuzând pe guvernatorul militar, care este un june turc, cum că s'ar fi amestecat în lupta electorală din acel district.

Conferința internațională.

Se telegrafiază din Peteraburg: Guvernul rusec a renunțat să mai ceară, la viitoarea conferință, recompense teritoriale pentru Serbia și Muntenegru. În schimb Iasă Ivolaki a declarat că Rusia va cere cu insistență ca în programul conferinței să se pună neapărat discuția anexării Bosnei.

Cercurile din Roma sunt informate că viitoarea conferință internațională se va ține probabil într'un oraș din Italia. Ministrul de extern al Italiei va mulțumi pentru această atențiune din partea Anstro-Ungariei.

Și cât de departe se topea la vecernie, când Lupa intona acel cântec de jale și-și stîngea sunetele încet-încet până ce piereau!

Intr'o seară de Aprilie, se întâlneau în câmpia verde, plină de mărgărite, subt noii cu icoana Monnei. Sus, cerul era de opal, iar la apus albastru închis, cu dungi și pete. Zolfina, cântând, tăia iarbă și buruiene pentru vacă. Mirosul de primăvară i-se urcase la cap, zăpăcind o ca fumul de must, la cules. Plecându-se odată, fusta o strănse pe trup, ușurel ca desmierdând-o. Zolfina închise ochii de plăcere.

Biasce venea pe cărare legănându-se, cu șapca pe ceafă și cu garoafe la cheoțoare. Nu eră urt Biasce: avea ochi mari, negri, plini de tristețe sălbătăciei unde trăia, ochi ca de fiară închisă în colivie; iar în glas avea ca un sunet adânc metalic. Acolo sus, fiind singur cu clopotele, în văzduhul slobod și larg, câștigase unele mlădioși.

A învățat să vorbească sonor, ca note metalice, cu sunete guturale și aspre.

— Ce faci, Zolfino, aci?

— Taiu iarbă pentru vaca vecinului Mecchele, răspunse bălaia tot plecată, bătându-i-se sânul, și adună mereu.

— Zolfino, simți ce miros frumos? Stam în în turn, uitându-mă la vetrele... vântul vine dela marea grecească și tu ai trecut pe lângă clopotniță, cântând „Frunză de ierbușoară“, da asta cântai!...

Tăcu. Grumazul i-se strângea. Amândoi rămaseră tăcuți, ascultând foșnetul nucului și murmurul mării în depărtare.

Inarmările în Serbia.

Cu toate că guvernul a desmintit știrile alarmante cu privire la înarmările sârbilor, acum înarmări continuă încă cu multă siguranță. În toate părțile pornesc din Belgrad, în fiecare săptămână vagoane încărcate cu arme și munițiuni de război.

În cercurile militare nu se vorbește de altceva decât despre războiul cu Austria. Chiar din Rusia oficială nu va fi cu noi, zic ofițerii, ar fi însă sprijinul opiniei publice din marele imperiu și la urma urmelor este și interesul Rusiei să slăvească să fie tare în Balcani.

Tinerii turci ațăță sârbii la război.

Se anunță din Constantinopol: Agitația sârbilor este încurajată mult de tinerii turci, cari vedeau cu ochii buni un război între Austria, Ungaria și Serbia. Turcia nu se poate aventura la un război cu Austria deoarece urmările unui astfel de război ar fi cât se poate de nefavorabile. Pe când Serbia, chiar de va fi învinsă, va putea răscumpără independența cu câteva milioane de dinari.

Muntenegrenii gata de război.

Se telegrafiază din Cattaro: Ministrul de externe al Muntenegrului a declarat unui ziar următoarele: Muntenegru nu poate suportă situația în care a ajuns în urma anexării Bosnei și Herțegovinei din partea Austro-Ungariei. Vrea cu orice preț o recompensă teritorială în Herțegovina. Dacă aceasta nu ni-se va da, războiul este inevitabil.

Mobilizările în Turcia.

Guvernul otoman a declarat că așa numitele mobilizări ale armatei turcești nu au nici un caracter războinic. Mișcările de trupe n'au avut alt scop decât transportarea la locul lor a unităților batalioane detașate.

Voluntarii ruși în armata sârbească.

Inscrierile voluntarilor ruși pentru armata sârbească continuă cu aceiași însuflețire. Numărul celor înscrși până acuma trece de peste câteva mii. Mulți dintre voluntarii mai ales soldații rezerviști din armata rusească au plecat spre Belgrad.

Scandalul din Belgrad.

Ziarele din opoziție critică cu cea mai mare asprime atitudinea poliției din Belgrad față de d-ra Buxton, fiica președintelui comisiei balcanice din Londra. În timpul petrecerilor familie Buxton la Belgrad, d-ra Buxton voi să ia mai multe fotografii ale orașului.

— Să-ți ajut? zise Biasce, galben la față, pe cându-se și cântând printre verzele catifelate ierbei mâinile Zolfinei, care ardea ca focul.

Doau șopârle țâșniră prin iarbă ca două șipuri și se pierdură în tufiș.

Biasce o apucă pe Zolfina de braț.

— Lasă-mă, șopti bălăoara cu glas ce de albastru se auzeă. Lasă-mă Biasce!

Pe urmă îl cuprinse pe după gât, îl lăsa să sarăte, îl sărută și ea meru zicând: Nu, nu lăsa dându-i buzele, două buze roșii, umede, ca niște cireșe.

În mijlocul mării aceleia verzi, Zolfina cu boada roșie, pareă un trandafir frumos. Ce cântece vesele în pomii și tufele, pe subt scoruri și ogoarele de rapiță cu flori galbene, în vreme ce Canterina dela Sant'Antonio, sună așa de vesel ca o pasăre îndrăgostită.

Dar într'o dimineață, când Biasce o așteptă la izvor, cu un buchet de violele culese atunci, Zolfina nu veni, căzuse la pat, bolnavă de vânt negru.

Bietul Biasce! Când a aflat, simți că-i îngheață sângele și se clătina pe picioare mai rău decât în noaptea când Lupa i-a spart capul.

Totuși, a trebuit să se suie în turn, să tragă clopotele, cu desnădejdea în suflet în Dumineața Floriilor, în aceea veselie a soarelui, între murile de măslin, în norii de tămăie, în cercul de cântece și de rugăciuni în vreme ce sârmana lui bălaie, cine știe cât suferea. — Vergine benedetta!

Zilele se urmară pline de groază. Când tăcu necă, se ducea la casa bolnavei, dădea ocol șacalul în jurul șinterimului; se oprea subt

Un comisar, în excesul lui de zel, voi să arsteze pe d-ra. Din cauza aceasta Buxton a părăsit supărată Belgradul, plecând la Sofia.

Bande grecești în Macedonia.

Salonic. În ținutul Florina un șef de bandă în fruntea unei număratoase cete de antași greci, a colindat toate satele bulgărești și aromânești, amenințând cu moartea pe acei cari recunosc patriarhia. Sătenii din mai multe părți i-au întâmpinat cu arme. Au avut loc ciocniri sângeroase, în arestat mai multe persoane exerbiste, nu li-a făcut nimic patriarhiștilor. Politica fanestă a reacționarului Hilmi-Pașa cu grecii a început. Liniștea va fi din nou turbarată.

Moartea generalului Henric Herckt.

Duminecă noaptea la orele 1 a încetat din viață la locuința sa din București strada Sfintii Voevozi nr. 12 generalul de divizie Henrik Herckt. Decedatul era suferind și fusese în mai multe rânduri în străinătate spre a se căuta.

Generalul Henric Herckt a fost fiul doctorului Herckt și s'a născut la 16 Februarie 1829. A urmat cursul școlii politehnice din Germania, de unde a venit în Moldova și s'a înscris în artilerie ca cadet la 31 Octombrie 1849, la etate de 20 ani sub domnia lui Grigorie Al. Ghica.

La 1855 a fost locotenent, la 1857 căpitan, la 1860 a fost trimis în misiune specială la Belgia, unde fu atașat la școala de pirotehnică din Anvers, la 1860 a fost înaintat la gradul de maior, iar la 1861 s'a reîntors în țară aducând și mașinile și aparatele necesare unei pirotehnii, care se instalează sub supravegherea sa.

La sfârșitul lui Iulie 1862 a fost trimis de Alexandru Ioan I. Cuza în misiune secretă la principele Mihail Obrenovici al Serbiei și la ministrul Garașanin, iar la sfârșitul lui August același an a fost trimis cu misiune în Belgia pentru cumpărarea diferitelor mașini și scule necesare stabilimentelor noastre militare din dealul Spirei.

La 1864 a fost înaintat la gradul de locotenent-colonel, iar la 1865 trimis din nou în misiune la Belgrad.

La 1864 a fost înaintat la gradul de comandant al regimentului I. de artilerie din garnizoana Iași.

În timpul războiului dela 1877 a luat parte la toate operațiunile din jurul Plevnei ca comandant

rețele ei închise, lăunate, stătea cu ochii umflați de lacrimi, privea umbrele ce treceau pe gemuri, ascunzându-se urechile și apăsându-și cu mâna pieptul rupt de suspine; pe urmă, ocolea casa, fără să știe ce face, sau alerga de se uroa în clopotniță. Acolo sta, ceasurile lungi ale nopții, lângă clopotele nemișcate, pierdut de durere și mai sarbăd ca moartea. Pe ulițele pustii, lăunate de lună, nu trecea nimeni; iar, de departe marea strălucea tristă, se zbătea cu murmur monoton de malul pustiu; de-asupra, cerul de aramă.

Și colo, sub coperișul ceta ce de-abia se vedeă, Zolna trăgea să moară, întinsă în pat, mută, cu fața neagră, zgâriată și schilodită, din care curgea prociu; lumânarea se întunecă în razele zoriilor, iar șoptele rugăciunilor se sfârșiau în suspine. Iși ridică de două-trei ori căpșorul bălan și par'că ar fi voit să vorbească, dar vorbele îi rămăseră în gât, își pierdu sufletul, lumina i-se stăuse: borboroi de câte-va ori ca un miel junghiat și rămase fără suflare, — apoi, întepenirea rece.

Biasce se duse să-și vadă pe draga lui moartă. Se uită prosteste, la coșciugul acoperit cu flori proaspete, între cari era leșul ei tînăr, putrescînd de groaznică boală, sub albul nepătat al giulgiului de in. O clipă se uită, dintre lumea adunată, apoi se întoarse în turn, se uroa pe scara de lemn, apucă fania Canterinei, făcu laț, vârî capul și-și dete drumul în văzduh.

Din zbaterele spânzuratului, în tăcerea sfântă a Vinerei-Mari, Canterina dădu cincii sau șase lovituri, vesele, arginții, făcând să se înalțe în aerul plin de soare un stol de rândunele de pe coperișul clopotniței.

Roma.

Trad. din italienește de: *Pompiliu Robescu.*

al artileriei corpului al II-lea de armată, și apoi ca comandant al artileriei diviziei a IV-a activă.

Cu ocaziunea creerei marilor comandamente în 1883, colonelul Herckt a fost numit comandantul artileriei corpului III de armată, post pe care l-a ocupat până la 16 Noembrie 1891, când l-a înălțat la gradul de general de brigadă în rezervă.

Generalul Herckt a fost unul dintre ofițerii cei mai culti ai armatei noastre și a scris număratoase uvrații militare.

În ultimul timp se afla în capul comitetului diriginte al „Revistei armatei“.

Un merit, un mare merit însă, revine în întregime gen. Herckt și acela de a fi creiat și organizat artileria română.

În Iunie 1865, stabilimentul de artilerie înființat din inițiativa acestui distins militar, fabrică primul muscheton de artilerie și o pușcă spahis, pe cari Henric Herckt, pe atunci locot. colonel și director al primului nostru stabiliment de artilerie, le prezintă domnitorului Alexandru Ion Cuza. După aceasta, domnitorul dă un ordin de zi prin care, după ce constată cu plăcere eleganța și acuratețea în construcția armelor, aduce călduroase mulțămiri locot. colonelului Herckt.

Ministru de războiu se află pe atunci dnul general Manu.

Generalul Herckt e creiatorul de fapt al primelor patru regimente de artilerie românească, a cărei organizare o începe după August 1854, dată când a fost liberat din închisoare, unde fusese aruncat, împreună cu căpitanul Filipescu de către generalul Budberg în timpul ocupațiunii rusești. La 25 Aprilie 1857 execută pe plătoul dela Copoou (Iași), în prezența calmacauiului Vogoride, primele evoluțiuni în galop cu baterie de artilerie organizată de el, dată când Herckt a fost înaintat căpitan.

Subt domnia regelui Carol, generalul Herckt stabilește în August 1875 programul de instrucțiune pentru exercițiile de tragere pe cari aveau să le execute bateriile de artilerie în toamna aceluși an. La 1880 tipărește directivele relative la exercițiile de tragere de războiu. Rezultatele obținute la tragere, după metoda generalului Herckt au fost atât de strălucite, în cât dl general C. Manu, pe atunci inspector general al artileriei, cu ocaziunea inspecțiunii generale din 1882 o recomandă spre aplicare, tuturor regimentelor de artilerie din țară.

Apel către traducătorii și editorii operelor lui Göthe și Schiller.*)

„Arhiva Goethe-Schiller“ din Weimar nu posedă până în ziua de astăzi nici o traducere românească a operelor poetilor amintiți. Toate celelalte națiuni s'au grăbit a trimite societății de subt protectoratul casei domnitore saxone volumele de traduceri, cari au apărut. Rog, în numele societății, pe autorii și editorii români, cari au tradus și editat operele lui Schiller și ale lui Goethe, să dăruiască câte un exemplar din traduceri publicate arhivei acesteia. (Adresa: Goethe und Schiller Arhiw, Weimar, Deutschland).

Anuarele societății, cari se publică subt îngrijirea unui comitet de învățați germani, deși au ajuns la volumul al 29-lea și se bucură de-o însemnătate mare literară, n'au publicat nici o bibliografie românească referitoare la Schiller și Goethe.

Lucrez la o bibliografie românească, având peste 4000 de piese românești (originale și traduceri). Am deci o bibliografie destul de mare referitoare la Schiller și Goethe. Fiind însă în Lipsca, nu pot consulta bibliotecile din București, și nu pot urmări traduceri mai nouă, rog deci pe toți traducătorii români să-mi comunice traduceri făcute, cu datele exacte: anul publicării, revista, volumul, editura, etc. Aceeaș rugare o fac și aceluora, cari au scris ceva despre Schiller și Goethe.

Mulțămesc înainte tuturor pentru serviciile aduse:

Horia Petra-Petrescu.

Lipsca, (Leipzig, Schützenstrasse 13 II. r.).

*) Toate revistele și ziarele românești sunt rugate să publice acest apel.

NOUTĂȚI.

ARAD, 25 Noembrie n. 1908.

— **Camera.** În ședința de ieri s'a continuat desbaterea bugetară. A vorbit pentru proiect Kuszka, contra lui, săcuiul Nagy Gy. și croații Harambasici și Surmin. Ieri s'a adoptat și propunerea de urgență, după pace în urma severului ordin ce l-a dat guvernul lacheilor săi politici, a fost provăzută cu iscăliturile suficiente.

A avut ședința de ieri și un moment luminos. Când deputații cari iscăliseră urgența bușiră pe toate ușile în sală să fie de față la apelul numelor lor, deputatul român, dl *Suciu* le strigă ironic: »Venirea maghiarilor!« — făcând alușiune la năvălirea oardelor maghiare în țară. »De-am vedea odată ieșirea voastră!« — ripostă unul dintre ei. »Aveți încă mult de așteptat!« răspunseră ai noștri.

În ședința de azi va vorbi deputatul *Dr. Vasile Lucaciu*, a cărui vorbire se așteaptă cu viu interes.

— **Atentatul dela Blaj și atentatul în contra poetului nostru Goga.** — Ni-se scrie din Bistrița: — Nu pot fi cazuri izolate, ci sunt atentate în contra izvoarelor culturii și puterii noastre naționale. Cine altul să fi răvnit la viața poetului „pătimirii noastre“ decât tot acela, în a căror ochi a fost un spin și piatra libertății noastre? Să luăm seama, nu sunt faptele unor ticăloși ordinari, — apare din executare — sunt atentate conduse cu plan din partea unor ticăloși mai sus puși și mai pricepuți. Tot așa de suspectă e și achitarea de două-ori a poetului Goga. Pe cine ați văzut târît înaintea curților cu jurăți și achitat dintre ai noștri? Asta înseamnă că e luat la ochi. Poeziile sale sunt traduse în limba maghiară și deci cunoscută. Nu vor să se blameze trimțând în pușcărie pe favoritul Carmen Sylvei, dar nici nu vor să-l facă martir așa că să-și poată cântă robia și cu ea robia unui neam întreg. Sunt destul de isteți autorii intelectuali ai atentatelor, ca să pricicapă puterea cânte — cului. Rugăm pe inbitul nostru poet să se păzească.

— **Învățători români suspendați.** La propunerea inspectorului de școale reg. *L. Vasadi*, ministrul *Apponyi* a suspendat pe învățătorii *Florian Toma Pop* din Bicaiciu și *Mihai Andreeș* din Janoșea. Două picături de otravă mai mult în paharul suferințelor noastre, — doar se va umplea mai curând...

— **Cununie.** Dșoara *Elena Herlea* și *Heronim Păcurar* vor serbă cununia lor în 26 l. c. st. n. în biserica gr.-or. din Vinerea. Felicitări!

— **Un prieten sârb.** Subt acest titlu — »Neamul Românesc« scrie: — Acum câteva zile a plecat din București învățătorul istoric sârb *Iovan Radonici*. Dsa e un prieten al țării noastre și al neamului nostru, care a vizitat cu interes vechile noastre biserici, mănăstirile de odinioară, în care a văzut cu admirație strălucitele opere de artă în pictură, sculptură în piatră și lemn, făurire în argint. A cercetat curțile boierilor de pe vremuri, și în ruinile lor ca și la bisericile ce se păstrează neatinsă a prețuit cu simpatie acea »continuitate istorică în cultură care înalță România mai sus de statele mici din vecinătatea ei«.

Dl *Radonici* are de gând să ște la universitatea din Belgrad un șir de lecții despre istoria românilor, pe care e în măsură a o trată, ca unul care a scris decurând în cartea sa »Sârbi și Turci în veacul al XV-lea« istoria peninsulei balcanice în acel veac. Și-a arătat și intenția de a păstră într'o carte amintirea celor văzute în România, ajutând pe compatrioții și conaționali săi a ne cunoaște mai bine.

— **Un prinț român pungașit în Budapesta.** Ziarele din Budapesta aduc știrea că prințul (?) *Frederich Cantacuzino* trecând prin capi-

tala Ungariei, s'a oprit acolo pe câteva zile, pentru a-și procura niște acte de cari avea nevoie. Biurul care se angajase cu procurarea actelor a știut să se ia așa de bine cu prințul (?), tacăt aceea a intrat tovarăș și s'a stabilit acolo. Cum din banii ce dase ca asociat de vre-o trei luni n'a văzut nici un filer, s'a adresat poliției. S'a descoperit că Maria Sa a fost pungășit în mod ordinar. Asta-i trebuie! De ce și-a făcut de lucru cu pungășii Iudapestei?!

— **Necrolog.** Primum următorul anunț funebru: Subscripții, adânc pătrunși de durere, aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcătorilor, că mult iubită noastră mamă, soră, soacră, bunică și străbunică, văduva preoteasă Maria Nicoară născută Muntean, după lungi și grele suferințe, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, luni în 23 Nov. n. la 10 ore a. m. în al 71-lea an al etății, împărțită fiind cu sfintele Taine. Rămășățele pământești ale adormitei s'au așezat spre veșnică odihnă Marți în 24 Nov. n. la orele 2 d. a. m. în cimitirul gr. or. rom. din Deva. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! Deva, la 23 Noembrie n. 1908. August A. Nicoară, Sofia Covaciu n. Muntean, soră, Lucreția de Costa Nicoară, soră, Gh. Ciureu, Florica Milcovici n. Ciureu, Draguța Milcovici, Petru Muntean, Miron Muntean, Alexandru Covaciu, Gheorghe Nicoară, nepoți, Dita Milcovici, strănepoată.

— **Omor înfiorător în Sân-Nicolaul-mic.** Ni-se anunță: Luni noaptea spre Marți niște necunoscuți, desbrăcați de orice simț omenesc, au pătruns în casa frunțiișului țaran Neța Iovin din Sân-Nicolaul-mic, omorând întreaga familie în modul cel mai barbar. Modul și împrejurările omorului dovedesc, că făptuitorii sunt identici cu cei cari au săvârșit și omorurile din Vinga și din Bătanla. Bani sau alte lucruri de valoare n'au dus, ci ei și-au satisfăcut pofta bestială prin sugrumarea lui Neța Iovin, a lui Sava Iovin, feciorul lui, a tânărei sale soții și a unui copil al lor de 6 ani.

Hoții s'au folosit de același apucătură de scăpare ca la Vinga și Bătanla, adică, au prins caii la trăsură, iar după ce s'au depărtat bine de comună i-au lăsat în drum, la Zsigmondháza. Aici un prieten bun al familiei Iovin, cunoscând caii și trăsura, s'a pus în trăsură și a mână la Iovin acasă. Ajungând aci, și văzând că nu i-se deschide poarta, a deschis-o el singur bătăgând trăsura în curte. A deschis-o și i-a dus în grajd. Cât de mare i-a fost mirarea, când intrând în grajd vede pe Iovin răzemat de leșle mort. Cu lumina aprinsă merge apoi la grajdul oilor și acolo găsește mort pe feciorul lui Iovin. Înlemnit de frică și de groază deschide ușa la casă, unde a aflat cele două jefite. Tânăra soție a feciorului lui Iovin era plină de sânge, iar pe gură avea pusă o perină, cu care de sigur a fost înădușită. Alergă apoi și face cunoscut vecinilor, iar după aceea medicului, cari toți au grăbit la fața locului. Intrând în chilie un plâns sfâșietor de inimă se auzi dintr'un pat, era fetița de 1 an și jumătate a tănărului Iovin.

Intr'acestea sonec jandarmii și doi detectivi din Arad, cari după ce li-s'a povestit omorul, îndată au plecat, încoțiți de o trupă de soldați tănari, să deie de urma făptuitorilor.

Medicii au constatat, — după semnele de pe corpul femeii, — că bestia infernală au săvârșit omor de sexualitate.

Făptuitorii sunt oameni anormali, cărora sugrumarea le cauzează o plăcere perversă.

Jandarmieria ba și miliția caută să afle pe ungăși, cari după semne își au cuibul în Arad. Poporul din împrejurime este foarte înfricat, din care cauză se înarmează.

— **S'a prăbușit o școală.** Din comuna Dorozsma se vestește o catastrofă îngrozitoare: s'a prăbușit un edificiu școlar tocmai pe când era plin de copii. Două fetițe au fost scoase moarte de sub mormanul de pietrii, 15 școlari mițitei au suferit răni mortale.

Deja de ani de zile zidurile vechi, plécate, ale școlii deșteptau temeri în sufletele părinților. S'au făcut toate demersurile pe lângă autoritățile competente, în favoarea edificării unui nou edificiu școlar. Autoritatea administrativă a făcut urechi surde, iar episcopul rom. cat. de Vaș, patronul școlii, a răspuns că numai dacă se va edifica și o școală confesională rom. cat. e aplicat să exopereze renovarea școlii din chestiune. Anul trecut edificiul amenința deja să se prăbușească, astfel că a trebuit să fie întărit cu grinzi noi. Cu trei zile înainte de catastrofă concipistui de poliție Sztrakay a raportat în chestiune inspectorului școlar, declarând că dacă nici de astădată nu se va face nimic în interesul edificării, va fi nevoit să oprească copii de la cercetarea școlii.

Inspectorul, o creatură stupidă a lui Apponyi, provocându-se la faimoasa lege școlară, a avertizat aspru pe conducătorii școlii pentru dorința lor renitentă, îndrumându-i să continue cu perfecționarea în primejdiosul edificiu.

Blestemul legii barbare — începe să-i ajungă..

— **Vești din China.** Noul împărat al Chinei va lua numele de Hasuen-Tung, adică vestitorul legilor. În cercurile politice se afirmă că noul împărat are de gând să introducă constituția.

Un edict al noului împărat al Chinei arată timpul până când China trebuie să țină doliu. S'au luat măsuri pentru paza palatului. Zece dintre medicii, cari au îngrijit pe fostul împărat, au fost degradați, învinuți că nu și-au dat destulă osteneală spre a-l scăpa.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 25 Noembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Orn pe Oct. 1908 (100 klg.)	25.56—25.58
Săcară pe Oct.	21.48—21.50
Cucuruz pe Malu	15.08—15.10
Ovăs pe Aprilie	17.14—17.16

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următor

Orn nou		
De Tisa — — —	25 K.	15—26 K. 20 H
Din comitatul Albei — — —	24	» 95—25 » 90
De Pesta — — —	25	» 05—26 » —
Bănățesc — — —	25	» 10—26 » —
De Bacica — — —	25	» 15—26 » 15
Săcară — — —	20	» 15—20 » 30
Orzul de nutreț, cvallit. I.	16	» 20—16 » 40
» de cvallitatea II.	15	» 80—16 » 10
Ovăs de » I.	16	» 80—17 » 10
» » » II.	16	» 40—16 » 80
Cucuruz — — —	14	» —14 » 20

Felurimi.

Bouilhet și Louise Colet. În corespondența lui Flaubert, scrisorile adresate Luisei Colet n'au un volum întreg. Autorul vorbește în ele, mult, de scrierile lui; prea puțin însă, de cele ale prieteniei sale. Nu doar că le ar fi disprețuit dar era prea ocupat cu ea scria ei pentru a se mai ocupa de lucrările Luisei Colet.

Din prima zi a legăturii dintre Flaubert și Luisa aceeași cerea sfaturi amicului său, poetului Louis Bouilhet. Relativ la o dramă asupra

căreia i-se ceruse părerea, autorul lui Melon scria: „Iată o lucrare. Aveți forța tragică; drama e plină de viață, de pasiuni virile, de lacrimi și de strigăte. Dar piesa e prea virtuoasă; sunt prea multe declamații patriotice; se simte prea mult școala veacului al XVIII-a. Părui e destul de frumos ca să mai ai nevoie de peruca lui Voltaire... Sunteți prea republicană; toate virtuțile sunt de o parte, iar toate viciile de cealaltă parte. E sistemul lui Châteaubriand în Les Martyrs, al lui Hugo în Le Dernier jour d'un condamné. Ba nu zău, credeți cu sinceritate că toți nobilii au fost niște deboșiați? Și necesitatea reală a revoluției din 1789 are nevoie să se sprijine pe viciurile cutărui sau cutărui om? Bouilhet termină invitând pe Luisa Colet să se ferească de poezia utilitară. „Carul lui Theopila nu e o locomotivă pe drumul de fier al progresului social“.

Într'o poemă asupra Coloniei de Mettray Bouilhet admiră de asemenea „versurile pline de sinceritate și de conciziune, versuri republicane“, îi plac însă mult mai mult versurile simple din Résidences royales. El sfătuiește pe Luisa Colet să evite o re-cari expresiuni cari ar dispăcea mult lui Flaubert. „Nuă nu ne plac cuvintele tehnice ca meandres, sau romantice ca kiorque și châlet. S'harmoniser à, se marier à, n'au de asemenea aprobarea noastră și socotim că un poet nu trebuie să se scriească de cuvântul poezie bazându-ne pe acest proverb vechiu: Vinul bun n'are nevoie de reclamă“.

În atențiunea dlor preoți-caticești!

A apărut:

Istorieare Biblice (ilustrate).

carte de religione pentru elevii școlilor populare

[de Pr. D. Voniga.

Manual aprobat de Ven. Cons. din Arad și Sibiu.

Acest manual distingându-se printr'un limbaj simplu, limpede și ușor, și ținând cont și de metodele cele mai noue ale pedagogiei științifice — e superior tuturor manualelor de religione ce le avem.

Se poate procura cu preț de 50 fil. exemplarul la autor în Gyirok (Temes), ori la Librăria „Polatsek“ în Timișoara (Temesvár), precum și la administrația „Tribunici“.

Posta Redacției.

Dlul Dobrescu, prezidentul societății Petru Maior, Budapesta. Corespondențele la care țineti să răspundeti sunt scrise de un distins tiner universitar care nu merită epitețele pe cari i le adresezi. Te și rugăm să nu insisti pentru publicarea răspunsului, mai ales că n'a intrat nici în intenția corespondentului nici în a noastră să ți aducem ofense personale, din ce n'ă avem tot respectul pentru D-Ta și așteptăm ca sub conducerea D-Tale să se facă tot lucruri bune, demne de societatea P. Maior.

Dlul Dr. N. Vecerde, Brașov. În acel număr (250) s'a vorbit în general și fără să fi amintit vr'd-un nume, cu atât mai puțin al D-Voastră, pe care nu v'am putea face responsabil de orice s'ar fi petrecut la Hăjeș. Nici nu presupunem că ați păstra un mandat pătat. Dimpotrivă, știm că la Brașov mai ales cei crotiți de centru și-au făcut de cap iar, biserica, de rușine. Vom fi alături de toți cei ce și vor ridica cuvântul (în congres) împotriva demoralizării și a lucrurilor electorale rușinoase pentru biserică.

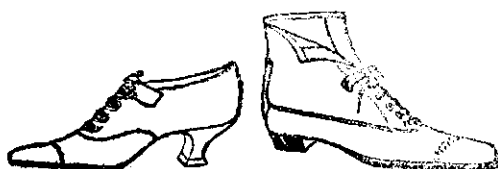
Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nicols.

Szimonidesz și Raduch

pantofar

Kolozsvár, Vesselényi Miklós utca 4.

Își recomandă on. public din loc și provincie, marfa lor de prima calitate, care se bu- **ghete** pentru picioare cură de bună reputație. Fac **ghete** bolnave, mai departe *ghete moderne de copii, bărbași și dame din cel mai bun material și cu prețuri moderate.*

.. Pentru comanda din provincie rugăm să ni-se trimită de model o ghiță veche ..

Candidat de avocat

cu praxă

aplicare pe lângă condițiuni favorabile cancelaria subscrisului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinérváralja.

atențiunea fabricanților și a economilor!

Skafszky Adolf

Fermă de mașini și montarea lor.
BUDAPESTA, VIII Tömö utca nr. 23.

Se angajază să monteze tot felul de mașinării, pentru ferestre și mașini cu aburi precum și în fabrici de spirt și de cărămidă, apaducte, pompe compresare,

Montarea tipografiilor

tot asemenea transmisiuni și conducte de ploaie. — Primesc reparaturi și transporte de mașini.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul **Radovan Popovits, în Ujvidék,**

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate tehnicile și cum manipula reaua vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor
Szehedin (Szegeed), Laudon u. 9

Primește: curățirea și văpsirea hainelor bărbătești, femelești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat

cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

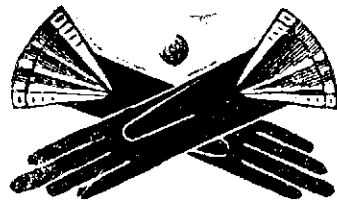
Comandele din provincă să efectueze imediat și prompt.

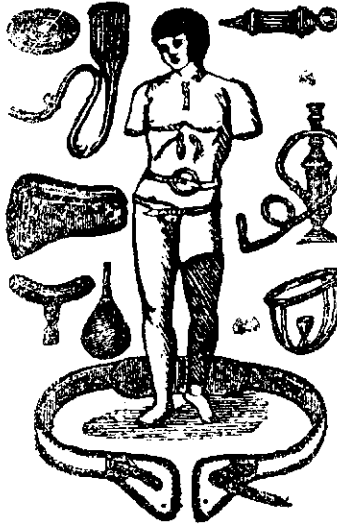
Alexandru Văleanu

magazin de mănuși, de bandaje și de pantofărie ortopedică.
Sighetul-Maramurășului.

Piața principală (Főtér)

Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești. —

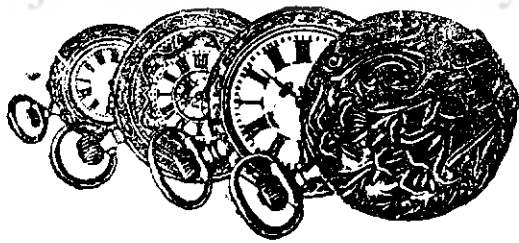
Prezervative femeiești, Ciorapi de gumă, suspenzoare, bandaje, mănuși, bandaje „Diana”, — irigatoare. —

Execut după comandă medicală ghetete orthopedice pentru picioare ori-cât de bolnave și dure — roase. —

Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR)
Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice
cu prețurile cele mai favorabile pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân
Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

Katzki Antal

atelier mehanic de mașini de cusut și biciclete
Temesvár, Belváros, Lonovics-u. 6 sz.
(Intrarea prin partea străzii Jenő fűh ereszeg).

Se angajază să repare și să procure mașini de cusut, mașini de împletit ciorapi, biciclete motoare, automobile, gramofone și mașini de scris, precum sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă și introducerea lor. — Ține în deposit mașini de cusut nouă și biciclete, tot așa gramofone și părți separate de mașini de cusut și biciclete.

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofone cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

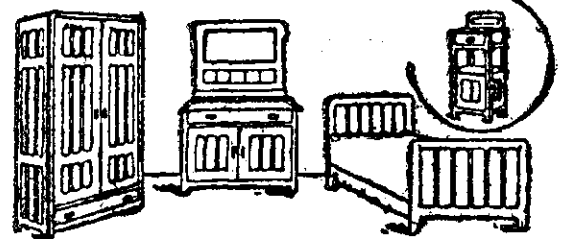
Preț curent gratuit și porto franco. —

KARL HOREDŢ

magazin de mobile.

Nağyszeben, Salzgasse Nr. 33.

Magazin de dulapuri, mese, scaune, scaune de copii, paturi, divane credențe, paturi de bucatărie, spălător și tot felul de mese, scaune din lemn încovoiat, scaune cu leagăn foteluri de biuro, talaret cu șurup, mese de ceai ș. a. Sunt totdeauna în depozit.

TUNCZKY GYULA

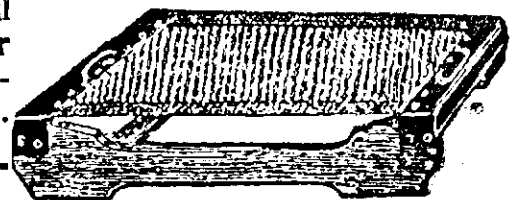
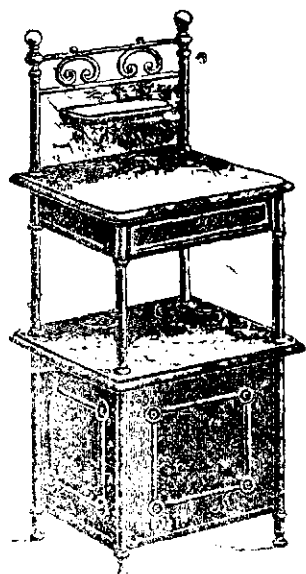
Prima fabrică de mobile de fer și aramă, de somiere de sîrmă și trăsuri de copii din Ungaria de Sud.

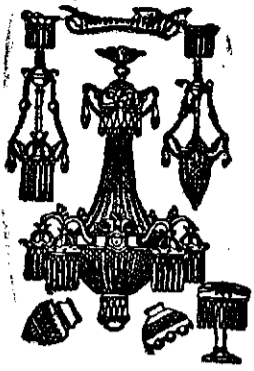
TEMESVÁR - Jozsefváros, Hunyadi utca 48.

Își recomandă mobilele de fer și de aramă, soniere de oțel pentru paturi după măsură, fabricație proprie.

Primește aranjamentul hotelurilor, internatelor și spitalelor, face paviloane de fer după măsură.

Catalog de prețuri gratuit și franco.

Szoták József

fabricant și turnător artistic de obiecte de bronz, candelabre, table de firmă de metal

Kassa, Pogány-utca 9.

Lucrează pentru fabricanți de mobilă după orice desen și părți de metal necesare la mobile.

Mai departe table de metal pentru firme de avocați, medici, fabricanți, totodată table pentru comune și numere de casă.

Totodată se face candelabre pentru case, cafenele și biseriei, până la cele mai luxoase și complicate cu prețuri moderate.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

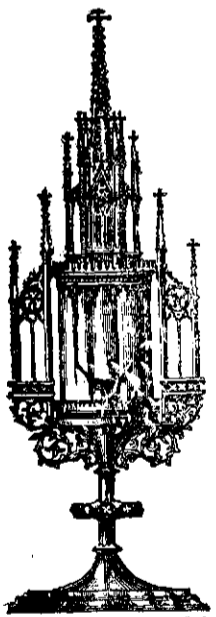
Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
„ „ box „ „ „ . . .	K 11.—
„ „ șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10.50
„ „ „ „ cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela . . .	K 3.—

Material de I-a clasă.

Jambrik József

auritor, vâpsitor de biserică, pregătitor de cadre (rame) aurite.

SEGHEDIN.

(Szeged), strada Kelemen nr. 4.

PRIMEȘTE orice lucrări noi și reparări de această branșă precum: altare, amvane, cruci, prapori (steaguri), icoane și cadre (rame), precum și renovarea și vâpsirea obiectelor bisericesti cu aurul — cel mai bun care nu-și perde fața. —

Prețuri favorabile și executare cu punctualitate.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spese de intabulare, convertez datoriile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuzitorilor de afaceri abili și demni de încredere.

Prima fabrică pentru slefuitul sticlei, pentru lucrări artistice de sticlărie și fabrică de oglinzi din sudul Ungariei

Arad V, Pécskai-ut 17. Telefon 525.

și-a pus în funcțiune uzinele sale în ziua de 21 Oct. 1908.

Efectuește repede și ieftin comenzile următoare:

Oglinzi șlefuite sau simple, lucrări de sticlărie artistică încadrate în aramă pentru instalații de vitrine, geamuri călitate, oglinzi de Venetia. Lustruire — de oglinzi vechi cu prețuri moderate. —

Reverende preoțesti, cordoane roșii, albastre și negre de lână — în calitate cea mai fină.

Numai pe damele le poate interesa aceea, ca înainte de a-și procura hainele necesare, să se ostenească până-n strada Forray Nr. 2 (casa Lukácsy), unde se află

prăvălia mea de mode pentru doamne și domni

și să se uite la magazinul meu bine asortat cu cele mai fine și mai frumoase stoffe de haine. O cumpărare de probă va putea convinge pe oii și cine, că

numai la mine se poate cumpăra ieftin.

Recomand în deosebită atențiune resturile de pânză englezescă joul, pe care am procurat-o ieftin.

Solicit părtinirea on. public

George Iancovici.

Primesc pregătirea hainelor bisericesti și a odăjdilor cu prețuri favorabile.